

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/126/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110240942
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1110240942.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členiek senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a JUDr. Jany Cisárovej v právnej veci navrhovateľov: 1/ Z.. T. R., U. X., H. XX a 2/ J. R., U. X., H. XX, proti odporcovi: Slovenská N., M.. J. A. Y., Y. Y. U., Š. X, o náhradu škody vo výške X.XXX,XX Eur s prísl., na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 23. januára 2012 č.k. 10C/115/2010-47, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov 1/ a 2/, ktorým sa domáhali od odporcu náhrady škody rovnajúcej sa výške nevrátenej pôžičky tzv. nebankovým subjektom U. Z., Y..N..K., Y. Y. T. X. T. T.Š. X.XXX,XX Eur s prísl., spôsobenej im nesprávnym úradným postupom orgánov štátu podľa § 18 a nasl. zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zák. č. 58/1969 Zb.“) a odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Nemal za preukázaný nesprávny úradný postup odporcu ako jednu z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 18 zák. č. 58/1969 Zb. Vyslovil názor, že navrhovatelia uzatvorením zmlúv (o pôžičke) vstúpili do záväzkovo právneho vzťahu s U. Z., Y..N..K.. a ich vzájomné práva a povinnosti sa riadia ustanoveniami Občianskeho a Obchodného zákonníka. Poukázal na to, že súčasťou princípu právneho štátu je možnosť uplatnenia štátnej moci len vtedy, ak to ustanovuje zákon, a každý orgán má ústavou a zákonom určený rozsah právomoci, ktorý nemôže prekročiť, takže môže konať iba čo mu ústava alebo zákon dovoľuje, a to iba zákonom stanoveným spôsobom. V prejednávanej veci preto mohol odporca pri výkone štátneho dozoru v rámci svojej kompetencie zakázať vykonávať takú činnosť neoprávnenej osobe, ktorú podľa zákona č. 385/1999 o kolektívnom investovaní môžu vykonávať iba investičné spoločnosti alebo investičné fondy, a to iba zákonom stanovenými spôsobmi, ako sú predaj podielových listov alebo upisovanie či vydávanie akcií, pričom v prípade navrhovateľov o takýto spôsob činnosti zo strany nebankového subjektu na základe uzavretých právnych úkonov s navrhovateľmi nešlo, a preto nečinnosť odporcu nemohla zapríčiniť nesprávny úradný postup v spojení s jeho právomocou založenou zákonom. Konštatoval, že v súlade s princípom zmluvnej autonómie navrhovatelia dobrovoľne vstúpili do záväzkového vzťahu s obchodnou spoločnosťou, čím prevzali na seba na základe individuálneho slobodného rozhodnutia práva a povinnosti vyplývajúce z uzavretých zmlúv. Vychádzal pritom z toho, že pokiaľ by odporca zakázal činnosť spočívajúcu v uzatváraní zmlúv o pôžičke s občanmi, zasiahol by do občiansko-obchodno-právnych vzťahov a do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva ako aj do vlastníckeho práva občanov mimo rámca ochrany garantovanej čl. 20 Ústavy SR, čím by obmedzil ich možnosť nadobúdať majetkové hodnoty a realizovať práva z uzavretých zmlúv. Zdôraznil, že podľa zákona č. 385/1999 Z.z.

v období od 1.1.2000 (účinnosti zákona) do obdobia 1.11.2000 (účinnosť zákona č. 329/2000 Z.z. o Úrade pre finančný trh) do kompetencie odporcu podľa § 62 ods. 4 zákona o kolektívnom investovaní patrilo zakázanie vykonávania činnosti iba správcovským spoločnostiam alebo depozitárovi, ktorí boli oprávnenými subjektmi podľa tohto zákona, pričom v prípade podľa § 5 ods. 1 zákona o kolektívnom investovaní išlo o zhromažďovanie peňažných prostriedkov na základe verejnej výzvy na účel ich investovania do majetku podľa tohto zákona, čo nezodpovedá činnosti obchodnej spoločnosti U..J..E..Z. Y..N..K.. v danom prípade. Poukázal na to, že v danom prípade nebankový subjekt podnikal na základe ustanovení Obchodného zákonníka a v zmysle platných právnych noriem občianskeho a obchodného zákonníka vstupoval do zmluvných vzťahov s fyzickými osobami uzatváraním zmlúv o pôžičke, a z toho dôvodu nebola ani daná kompetencia odporcu, a ani Q., zasiahnuť voči nebankovému subjektu, nakoľko uzatváranie zmlúv bolo mimo rámca dozoru odporcu. Nemal za dôvodnú ani námietku navrhovateľov, že k investovaniu svojich peňazí do spoločnosti sa rozhodli na základe presvedčenia podporovaného reklamou, že ide o investičnú spoločnosť s príslušnou licenciou na takýto predmet podnikania, pretože nebankový subjekt ani po formálnej stránke nespĺňal určené náležitosti pre správcovské spoločnosti. Vyslovil názor, že v prípade zákazu činnosti zo strany odporcu by navrhovatelia s ním nemuseli uzavrieť zmluvu, lenže samotným uzavretím zmluvy im škoda ešte nevznikla, ale zákazom činnosti by im vznikla škoda v podobe nevykonalosti pohľadávky, pričom nevykonalosť tejto pohľadávky nemá príčinnú súvislosť v nečinnosti orgánu štátu. Uloženie sankcií by v takom prípade mohlo ohroziť vykonalosť pohľadávky z dôvodu dosahu na celú podnikateľskú činnosť nebankového subjektu. Na základe týchto právnych záverov dospel k záveru, že navrhovatelia v konaní nepreukázali odporcovi nesprávny úradný postup, vznik škody, a preto nemohla existovať ani príčinná súvislosť medzi vznikajúcou škodou a nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť odporcu nebola daná ani podľa § 415 O.z., pretože prevenčná povinnosť nie je predpokladom zodpovednosti štátu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a tým, že úspešnému odporcovi žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podali včas obaja navrhovatelia odvolanie a žiadali napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a ich návrhu vyhovieť, príp. ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní namietli neúplné zistenie skutkového stavu, pretože súd prvého stupňa nevykonal dôkazy potrebné na zistenie skutočností rozhodujúcich pre správne posúdenie veci, čím zároveň dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Vytkli mu aj nedostatočne náležité a nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku. Z odôvodnenia súdu nie je podľa nich zrejmé, ktoré z vykonaných dôkazov považoval za relevantné, a ktoré naopak nepodporujú právne závery, ku ktorým súd dospel. Nestotožnili sa s tvrdením súdu, že odporca nemohol zasiahnuť v prospech občanov na ochranu ich vkladov do nebankových subjektov, nakoľko v roku XXXX prijal opatrenia na zamedzenie podnikania subjektov, ktoré poskytujú obdobné služby ako banky bez príslušného povolenia.

Odporca žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z ktorého vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil, pričom s dôvodmi jeho rozhodnutia sa aj odvolací súd stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.)

Pri zodpovednosti podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom ide o formu objektívnej zodpovednosti štátu pri ktorej sa nevyžaduje zavinenie štátu, t.j. dôležité je protiprávne konanie či opomenutie zodpovedného subjektu, ktoré spôsobilo vznik škody ako výsledok takeého konania. Štát tak zodpovedá za škodu pri splnení troch podmienok, ktorými sú vznik škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, nesprávny úradný postup orgánu štátu, a príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom. Zákon č. 58/1969 Zb. nekonkretizuje bližšiu definíciu pojmu nesprávny úradný postup, ale podľa obsahu môže ísť o akúkoľvek činnosť súvisiacu s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v spojení s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených

právnymi normami pre jeho konanie, alebo tiež porušením poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti.

V súvislosti s pojmom príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou ide vlastne o objasnenie príčin, ktoré viedli k vzniku určitého výsledku, t.j. v danom prípade k zisteniu, či by navrhovateľom škoda nevznikla, nebyť nimi označovaného nesprávneho úradného postupu orgánu štátu, v dôsledku ktorého nemohla byť pri obvyklom priebehu veci docielená návratnosť vložených finančných prostriedkov, a to preto, že odporca porušili dôležitú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona. Pritom zmluva o pôžičke alebo iná zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorá vzniká súhlasným prejavom vôle jeho účastníkov a pre svoju platnosť vyžaduje, aby netrpela vadami, ktoré by ju robili neplatnou. Uvedené vady by nastali vtedy, keby predmetné zmluvy neboli uzavreté slobodne a vážne, t.j. keby trpeli vadami vôle, alebo by neboli uzavreté určite a zrozumiteľne, t.j. keby trpeli vadami prejavu vôle /§ 37 Obč. Zák./, alebo vtedy, keby boli urobené osobou konajúcou v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ktorá by ju pre tento právny úkon robila neschopnou /§ 38 ods.2 Obč. zák./, t.j. takou osobou, ktorá nedokáže posúdiť následky svojho konania.

V danom prípade navrhovatelia ničím nepreukázali, že by im odporca svojou nečinnosťou spôsobil škodu, pretože na základe vlastnej vôle uzavreli predmetné zmluvy z objektívneho hľadiska nevzbudzujúce pochybnosti o zamýšľaných právnych účinkoch, ktoré zákon s takým prejavom vôle spája. Išlo o prejav vôle účastníkov, či do určitého právneho vzťahu vstúpia alebo nie, či na seba prevezmú právo alebo určitú právnu povinnosť a aký bude obsah a forma tohto právneho vzťahu. Pokiaľ zmluvne dohodnuté podmienky potom obe strany akceptovali, nebolo možné, aby do týchto súkromno-právnych vzťahov zasahovali štátne orgány, t.j. odporca, nakoľko by tým porušil zmluvnú autonómiu účastníkov.

Z týchto dôvodov možno vylúčiť zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., príčinnú súvislosť medzi škodou a postupom odporcu, ako aj jeho zodpovednosť podľa § 415 Obč. zák., preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. a odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich náhradu neuplatnil.

Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.